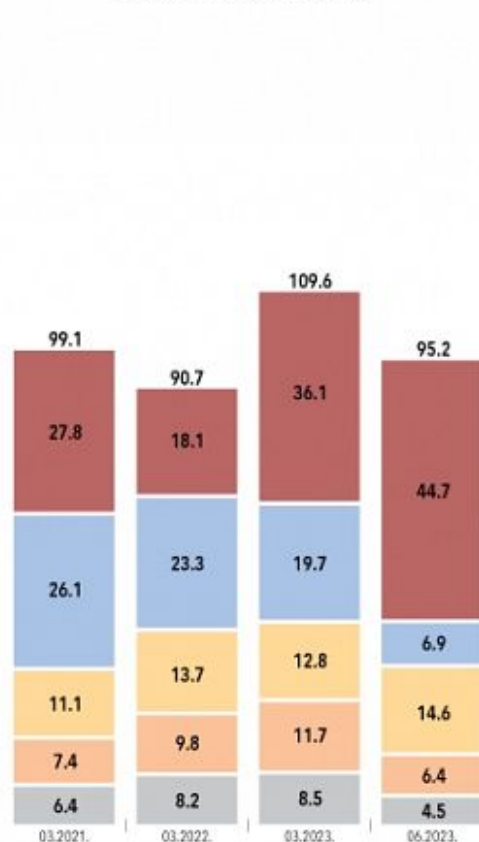

LATVIJAS TIRDZNIECĪBA AR KRIEVIJU

MILJONOS EIRO, NOZĪMĪGĀKĀS PREČU GRUPAS

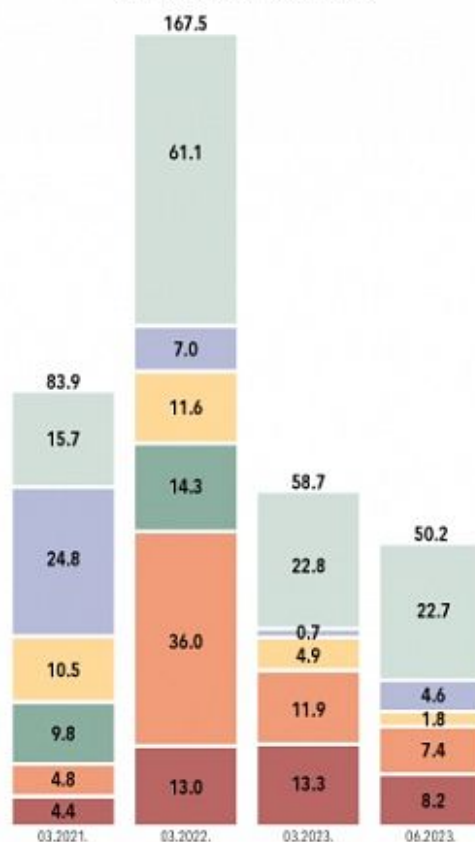
EKSPORTS UZ KRIEVIJU

Pārtika, alkohols, etiķis, tabaka, etc.
Mašīnas, mehānismi, elektriskās iekārtas
Ķīmiskās rūpniecības un saskarnozaru produkcija
Tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi
Plastmasas, kaučuks, gumija, to izstrādājumi

Avots: CSP

IMPORTS NO KRIEVIJAS

Mīneshie produkti
Metāli un to izstrādājumi
Ķīmiskās rūpniecības un saskarnozaru produkcija
Kokona un tās izstrādājumi
Augu valsts produkti
Pārtika, alkohols, etiķis, tabaka, etc.

Latvijas ārējā tirdzniecība ar Baltkrieviju, Krievijas Federāciju un Ukrainu
2023. gada jūnijā, faktiskajās cenās, milj. eiro

Valsts	Kopvērtība	Baltkrievija	Krievija	Ukraina
Eksports	1463	17	95	23
Eksports % pret pērnā gada jūniju	-13.00%	14.90%	-26.40%	-15.70%
Eksports % no kopvērtības	100.00%	1.20%	6.50%	1.60%
Imports	1936	13	50	22.5
Imports % pret pērnā gada jūniju	-4.40%	-20.40%	-56.60%	-3.20%
Imports % no kopvērtības	100.00%	0.70%	2.60%	1.20%

Avots: CSP

KURAM TAS RŪP?

Krieviem pārdodam šņabi, pērkam degvielu

Atsaucoties uz biznesa mediā "Dienas Bizness" publicēto <https://www.db.lv/zinas/krieviem-pardodam-snabi-perkam-degvielu-513092> (13.09.2023)

Tirdzniecība ar Krieviju ir pēdējā laika karstais kartupelis politiķu mutēs, jo sevišķi pēdējās raganu medības eksportētāju vidū, Ekonomikas ministrei Ilzei Indriksonai uzdodot publicēt tos, kuri eksportē uz Krieviju.

Nemedijot vainīgos, paraudzījāties uz šo tirdzniecību skaitļos, un iznāk, ka uz Krieviju pārsvarā eksportējam spirtotus dzērienus, bet importējam minerālos produktus – gāzi, degvielu, eļļas.

«Ļaunā» eksporta uz Krieviju portrets

Uzmetot acis lielajiem skaitļiem, patiesi var nolemt, ka nekas šajā dzīvē nemainās, jo 2022. gada martā Latvijas eksports uz Krieviju veidoja aptuveni 90 miljonus eiro, bet 2023. gada jūnijā – 95 miljonus eiro. Toties, ja paņem pērnā gada jūniju, ir samazinājums par 56,6%. Ja neievēro izmaiņas eksporta struktūrā un inflāciju, tad varētu izvēlēties atbilstošu mēnesi un pataisīt Latvijas eksportētājus par gataviem neliešiem. Vēlns slēpjas detaļās, un tādēļ uz tām arī paskatījāties. Sīkāk ir redzams, ka no eksporta vadošajām pozīcijām pazudušas mašīnas un mehānismi, noteicošo lomu atstājot pārtikas un dzērienu preču grupai, kur nozīmīgāko lomu spēlē alkoholiskie dzērieni.

Visu veidu – sākot no spirtiem un beidzot ar vermutu un alu! Šā gada jūnijā pārtikas un dzērienu sadaļa veido pusi no visa eksporta uz Krieviju jeb 44 miljonus eiro, turklāt alkoholiskie dzērieni sastāda 42 miljonus eiro. Īsāk sakot, mēs krieviem pārdodam šņabi, alu, vīnus un citus grādīgos izstrādājumus. Vairāk nekā 19 miljonus eiro no šā gada jūnija eksporta veido spirts un stiprie dzērieni. Turklāt vairāk nekā par astoņiem

miljoniem eiro ir eksportēti viskiji! Neķidājot citas sadaļas, piemēram, rumus vai spirtus, par viskijiem var uzreiz pateikt, ka tas ir reeksports. Pie mums ir tikai daži viskiju ražotāji, turklāt to ražošana uzsākta pavisam nesen. Pamēģiniet nopirkt kādu vietējo Latvijas viskiju!

Proti, tā nav Latvijā ražota prece! Ievērojot, ka gribam norāt eksportētājus – kāds būs panākums viskiju gadījumā? Šādu citās valstīs ražotu dzērienu pārkraušanu var nodrošināt jebkurā Austrumeiropas valstī, un vienīgais, kas tiks panākts – kāds uzņēmums pārcels savu darbību uz citu valsti. Otra lielākā sadaļa ir ķīmiskās rūpniecības un saskarnozaru produkcija, kur galvenā sastāvdaļa ir farmaceitiskie produkti – medikamenti un marles. Jūnijā eksportēta produkcija par 7,4 miljoniem eiro. Jāpiekrīt, šos produktus var izmantot arī frontes līnijā, tomēr tas nav stāsts par pulveri un šāviņiem. Humanitārie produkti netiek sankcionēti, jo tad iznāktu, ka mums noliedzoši būtu jāattiecas arī pret Sarkanā Krusta darbību Krievijas frontes pusē. Visticamāk, ka vērtīgie eksporta kritiķi pamanīs, ka mašīnas, mehānismi un elektriskās ierīces vēl arī jūnija eksporta ainā veido 6,8 miljonus eiro, tomēr arī šajā sadaļā ir pamatīgs reeksporta īpatsvars, un drīzāk būtu vērts diskutēt par kopējām ES papildu sankcijām, ja vien ir vēlme šo sadaļu ierobežot.

Eksports uz Krieviju nevar kaitēt

Nozīmīgākais secinājums pēc datu analīzes ir, ka to preču eksports, kuras no Latvijas tiek vestas uz Krieviju, pretī saņemot naudu, kura varēja tikt izmantota ieroču iegādei, pirmkārt, nevar kaitēt Ukrainai, otrkārt, nes labumu mums. Proti, no morāles un ētikas viedokļa tirdzniecība eksporta sadaļā ar agresorvalsti ir pietiekami regulēta un nav pamata veikt īpašu kaunināšanas kampaņu ne no valsts institūcijām, nedz arī no kāda privāta medija. Latvijas eksports uz Krieviju pārsvarā ir humanitāras preces, spirti, marles un zāles.

«Labā» importa no Krievijas portrets

Tas, ko mums nezināmu iemeslu dēļ Ekonomikas ministrija necēla gaismā, ir imports no Krievijas. Proti, mēs pērkam preces un pakalpojumus, par to maksājot valūtā, un par šo naudu Krievija var finansēt savu kara mašīnu un turpināt agresiju Ukrainā. 2023. gada jūnijā galvenais importa produkts no Krievijas bija minerālie produkti par vairāk nekā 22 miljoniem eiro. Par vairāk nekā 11 miljoniem eiro esam nopirkuši naftu, gāzi vai citādus ogļūdeņražus. Par 7,5 miljoniem – visādas eļļas, bet par 3,7 miljoniem eiro – elektroenerģiju.

Ekonomikas ministrijas pārraudzībā ir gan Latvenergo, gan citi ar enerģētiku saistīti uzņēmumi, un ir bijušas visas iespējas pusotra gada garumā izbeigt vismaz elektroenerģijas pirkšanu, tomēr tas nav noticis. Šis imports ir morāli un ētiski «labs», jo citādi būtu jautājums tieši par konkrētu politiku rīcībspēju. Ir importā vēl pārtikas sadaļa par astoņiem miljoniem šā gada jūnijā, kur galveno sadaļu sastāda dzīvnieku barība – eļļas rauši, augu tauki un vēl dažādi atlikumi, kas izmantojami dzīvnieku barības ražošanai. Graudaugu pirkšana par četriem miljoniem, iespējams, ir analizējams fakts, arī dārzeņu pirkšana par tādu pašu summu. Jāteic, ka dārzeņu gadījumā runa konkrēti ir par zirņiem, un vienīgais, ko var prasīt – vai paši nespējam zirņus novākt?! Tajā pašā laikā ir iespējams, ka tieši šos zirņus ved tālāk uz citu valsti un Latvija ir tikai pārkraušanas vieta. To pašu varētu jautāt arī par lopbarību, jo faktiski, izslēdzot importu no Krievijas, lopbarību varētu saražot tepat.

Proti, var ietekmēt tirgu ar regulējumiem, veikt intervences un vietējos zirņus pārdot par četriem miljoniem vairāk. Vēl aizvien no Krievijas tiek importēti dzelzs, tērauds un tā izstrādājumi. Jūnijā par 4,6 miljoniem eiro. Salīdzinājumam – 2020. gada jūnijā importējām šos pašus produktus par 16 miljoniem, bet vēl 2022. gada februārī – par 20 miljoniem. Visticamāk, ar metāla importu tieši no Krievijas notiks kas līdzīgs kā ar koksni, kas noslīdējusi līdz nulles līmenim un patiesībā nav nekāds priecīgs fakts pašmāju kokrūpniecībai. Koksnes importa apjoms nokrities aptuveni divas reizes, un īsta aizstājēja iztrūkumam nav. Ja tas netiks atrasts, nozare zaudēs daļu no kapacitātes.

Importa blēdības vai neizdarības?

Ne vienā vien sarunā nācies dzirdēt, ka Krievijas koksni šobrīd importē no trešajām valstīm. Ir tiesa, ka koksnes imports no Kazahstānas šķiet aizdomīgs, jo sevišķi tādēļ, ka 2021. gadā tāds nepastāvēja vismaz statistikas uzskaites līmenī. Tajā pašā laikā, paraugoties uz koksnes importa pusgada datiem, ir skaidri redzams, ka koksnes imports kopumā ir samazinājies teju divas reizes, un pie pašreizējām vietējās koksnes cenām nav cerību šo apjomu kompensēt.

Šobrīd koksnes imports jūnijā ir par 43,9% mazāks nekā pērnā gada jūnijā. Koksnes piegādes no Kazahstānas par 4,7 miljoniem eiro 2023. gadā, kopumā līdz jūnijam ieskaitot, iespējams, kādam šķiet aizdomīgas, tomēr pat tad, ja ir blēdība, tā būtiski neietekmē kopainu un pietiktu ar atbilstošu dienestu interesi par šo nelielo importa sadaļu. Arī garākas tirdzniecības ķēdes, piemēram, Kirgizstāna–Lietuva–Latvija nav ar pamatojumu tiešajā importa ainā. Proti, koksnes imports no Lietuvas ir līdzīgs pērnajam un aizpērnajam gadam. 10 lielāko partneru piegādēs nav citu aizdomīgu izmaiņu. Līdzīgi varētu analizēt tērauda, metāla izstrādājumu vai citu preču grupas.

Caurmērā paraugoties uz Latvijas importa ainu, nav pamata apgalvot, ka notiek liela mēroga blēdības privātajā sektorā, toties ir pamats runāt par liela mēroga saimnieciskām un politiskām neizdarībām, kurām ir pusotru gadu augusi bārda. Kuram tas rūp?